

Sygn. akt II Ka 92/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ryszard Warda

Sędziowie: SSO Magdalena Dąbrowska

SSO Artur Bobiński (spr.)

Protokolant : Ewa Chrzczonowska

przy udziale Prokuratora Prok. Okr. Tomasza Mierzejewskiego

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 r.

sprawy **K. Z.**

oskarżonej z art. 178a§4 kk

na skutek apelacji obrońcy oskarżonej,

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce

z dnia 14 stycznia 2015r. w sprawie sygn. akt. II K 835/14;

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że uchyła zawarte w pkt 3 orzeczenie o karze grzywny, zaś środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczony w pkt 4 łagodzi do 3 (trzech) lat;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. koszty postępowania odwoławczego przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

K. Z. została oskarżona o to, że w dniu 2 września 2014 r. o godz. 12.50 na drodze publicznej w O. na ul. I (...) kierowała motorowerem marki R. (...) o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu z wynikami: I bad. 1,22 mg/l, II bad. 1,16 mg/l, III bad. 1,23 mg/l, przy czym czynu tego dopuściła się będąc wcześniej skazaną prawomocnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce sygn. akt II K 1401/12 za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k., znajdując się w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w okresie od 25 listopada 2012 r. do 25 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 14 stycznia 2015 r., sygn. akt II K 835/14:

I. oskarżoną **K. Z.** uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, z tym, że przyjął na trasie S.- O. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. skazał ją na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1, § 2 i § 4 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 4 (czterech) lat;

III. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonej karę grzywny w liczbie 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych każda;

IV. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonej K. Z. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat;

V. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 370 (trzysta siedemdziesiąt) złotych, w tym, opłatę w wysokości 280 (dwieście osiemdziesiąt) złotych.

Powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze zaskarżył na korzyść oskarżonej jej obrońca, zarzucając mu rażącą surowość kary grzywny oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca oskarżonej wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej kary poprzez jej uchylenie, bądź wydatne złagodzenie, a także złagodzenie środka karnego poprzez skrócenie okresu orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do dwóch lat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonej była zasadna i zasługiwała na uwzględnienie.

Trafny jest podnoszony przez skarżącego zarzut rażącej surowości orzeczonej kary grzywny oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż pojęcie rażącej niewspółmierności kary ma charakter oceny, a w Kodeksie postępowania karnego nie ma wskazanych kryteriów tej niewspółmierności. Słowo „rażący” to nie tylko „dający się łatwo stwierdzić”, „wyraźny”, ale również „bardzo duży”. Rażącą niewspółmierność kary lub środka karnego należy więc wiązać ze skalą, natężeniem tej niewspółmierności, a nie z jej oczywistym charakterem. Określenie „niewspółmierność” to „brak proporcji”, „odpowiedniości między czymś a czymś”. Chodzi tu więc o ocenę zachowania przez sąd proporcji pomiędzy wymiarem kary lub środka karnego, a okolicznościami, które miały wpływ na to rozstrzygnięcie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych. Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, że zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2007 r., sygn. kat SNO 75/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2006 r., sygn. akt SNO 28/06).

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę analizowanej sprawy stwierdzić należy, że doszło do zachwiania proporcji pomiędzy stopniem społecznej szkodliwości czynu a przyjętymi rozwiązaniami penalnymi w zakresie kary grzywny i środka karnego. Sąd Rejonowy niedostatecznie wyważył dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 kk, w zakresie orzeczonej kary grzywny. Uwadze Sądu Rejonowego umknęła zdecydowana większość właściwości i warunków osobistych oskarżonej. Rację ma apelujący wskazując, iż orzeczenie wobec oskarżonej kary grzywny w wysokości 80 stawek dziennych przy ustaleniu stawki dziennej na kwotę 20 zł., w kontekście ujawnionych w sprawie okoliczności faktycznych, jest rozstrzygnięciem nadmiernie surowym. Zważyć bowiem należy, iż oskarżona jest osobą bezrobotną, pozostającą na całkowitym utrzymaniu męża, który jest zawodowym kierowcą, a jego zarobki nie odbiegają od średniej krajowej. Nadto oskarżona spodziewa się dziecka- obecnie jest w trzecim miesiącu ciąży i bez wątpienia perspektywy jej zatrudnienia zarówno w chwili obecnej, jak również w okresie po narodzinach dziecka są nikłe. Co prawda okoliczności dotyczące braku zatrudnienia oskarżonej i pozostawania na całkowitym utrzymaniu męża nie umknęły uwadze Sądu Rejonowego, o czym świadczy stosowna część pisemnych motywów zaskarżonego wyroku (k. 53),

niemniej jednak Sąd meriti nazbyt wielką wagę przywiązał do posiadania przez oskarżoną wyższego wykształcenia, a co za tym idzie do dużo większych niż w przypadku osób nieposiadających takowego wykształcenia możliwości zarobkowych oskarżonej oraz posiadanego przez nią majątku. Pomiął przy tym zupełnie kwestię stanu, w jakim znajduje się oskarżona (ciąża) i wynikających z niego konsekwencji zawodowych w postaci istotnych problemów ze znalezieniem zatrudnienia w okresie najbliższych kilkunastu miesięcy.

W świetle okoliczności faktycznych ujawnionych w przedmiotowej sprawie Sąd Odwoławczy doszedł zatem do przekonania, że orzeczona względem oskarżonej kara grzywny jest karą ponad miarę dolegliwą, a z uwagi na jej sytuację osobistą i materialną wykonanie jej wiązałoby się ze znacznymi trudnościami. W świetle powyższego Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok zmienił i orzeczenie o karze grzywny zawarte w punkcie 3 wyroku Sądu Rejonowego uchylił.

W ocenie Sądu Odwoławczego modyfikacji wymagał także orzeczony przez Sąd Rejonowy środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych. W realiach przedmiotowej sprawy nie istnieją bowiem dostatecznie uzasadnione podstawy, aby rozciągnąć obowiązywanie powyższego zakazu na okres aż 5 lat. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy orzekając w tym zakresie niedostatecznie uwzględnił dyrektywy wymiaru kary, określone w art. 53 k.k., które należy odnosić również do wymiaru środków karnych. Sąd a quo niedostatecznie wyważył bowiem proporcje pomiędzy stopniem społecznej szkodliwości czynu, uprzednią karalnością oskarżonej, a nakazem baczenia, by dolegliwość środka karnego nie przekraczała stopnia winy. Dyrektywa ta zniknęła z pola widzenia Sądu Rejonowego. Wskazać wypada, iż oskarżona była do tej pory jeden raz karana za jazdę w stanie nietrzeźwości samochodem, co jednoznacznie wynika z odpisu zapadłego wyroku z dnia 7 grudnia 2012r. w sprawie IIK 1401/12 (k. 13). Orzeczonego zakazu w wymiarze dwóch lat przestrzegała przez prawie rok i dziesięć miesięcy.

Nie ulega również wątpliwości, iż znajdując się w stanie nietrzeźwości oraz w okresie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 7 grudnia 2012 r., sygn. akt II K 1401/12 kierowała motorowerem po drodze publicznej. Niemniej jednak w ocenie Sądu Okręgowego pozbawienie oskarżonej uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi na okres 5 lat byłoby dolegliwością nader surową i przekraczającą jej stopień winy. Zauważyć należy, iż oskarżona nie spowodowała zagrożenia w ruchu lądowym, a jej zachowanie nie wywołało negatywnych i poważnych następstw dla innych uczestników ruchu drogowego. Jednym negatywnym dla innych uczestników ruchu drogowego przejawem jej zachowania było pokazanie nieprzyzwoitego gestu trąbiącego na nią kierowcy samochodu, co nota bene pozwoliło na ujawnienie przez niego przestępstwa.

Na uwzględnienie zasługuje motywacja jaka skłoniła oskarżoną do naruszenia zakazu. Poruszała się motorowerem by dojechać do pracy. Wskazać nadto wypada, iż oskarżona wkrótce urodzi dziecko i wszystkie obowiązki związane z jego wychowaniem, w tym także dojeżdżanie z nim do lekarza, czy przedszkola będą spoczywać wyłącznie na oskarżonej, bowiem jej mąż, wykonujący zawód kierowcy, bywa w domu przeważnie w weekendy. Nie można pominąć też faktu, iż oskarżona w trakcie postępowania nie kwestionowała swojej winy, wykazała skruchę i krytyczny stosunek do popełnionego czynu, nadto prowadzi ustabilizowany tryb życia. Orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat stanowiłoby zatem w ocenie Sądu rażącą niewspółmierność reakcji karnej na jej czyn. Dlatego też, uwzględniając wszelkie przesłanki wpływające na wymiar tegoż środka karnego, który zasadnie musiał być orzeczony, Sąd Okręgowy uznał, że adekwatne do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu oskarżonej będzie orzeczenie wobec niej środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. zmienił zaskarżony wyrok w sposób przedstawiony w sentencji orzeczenia. W pozostałym zaś zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 634 k.p.k., przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.